

CHET TILLARINI O'RGANISHDA SUN'IY INTELLEKTNING O'RNI VA FOYDALARI

Muratova Elmira

2-kurs talabasi, O'zDJTU

Scientific advisor: Qulmamatova Shahnoza

Ingliz tili 3-fakulteti O'qituvchisi, O'zDJTU

Annoatsiya. Ushbu maqolada sun'iy intellekt (SI) texnologiyalarining chet tillarni O'rganishdagi O'rni va ta'siri yoritilgan. Raqamli texnologiyalar tez sur'atlarda rivojlanayotgan bugungi davrda, SI vositalari xorijiy til ta'limining samaradorligini oshirishda muhim vosita sifatida qaralmoqda. Maqolada Duolingo, Memrise, Rosetta Stone, ELSA Speak, Google Translate, DeepL va ChatGPT kabi SI asosidagi dastur va platformalarning funksiyalari tahlil qilinadi. Shuningdek, SI texnologiyalarining o'quvchilarga mos ta'lim, talaffuzni yaxshilash, tarjima va o'qituvchilarga ko'mak berishdagi afzalliklari muhokama qilinadi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, xorijiy tillarni o'rganish, raqamli ta'lim, interaktiv texnologiyalar, til o'rganish vositalari, shaxsiylashtirilgan o'quv rejasi

Abstract. This article analyzes the significance and impact of artificial intelligence (AI) technologies in the process of learning foreign languages. In the current era of rapidly advancing digital technologies, AI tools are recognized as key factors in enhancing the effectiveness of foreign language education. The paper reviews the functional capabilities of AI-based applications and platforms such as Duolingo, Memrise, Rosetta Stone, ELSA Speak, Google Translate, DeepL, and ChatGPT. Moreover, the advantages of these technologies in providing personalized learning, improving pronunciation, simplifying translation processes, and supporting teachers with methodological assistance are discussed.

Keywords: artificial intelligence, foreign language learning, digital education, interactive applications, language learning technologies, personalized learning approach

Kirish. Bugungi raqamli asrda sun'iy intellekt (SI) texnologiyalari ta'lim tizimida o'z o'rnini yanada kengaytirmoqda. Shuningdek, chet tillarni o'rganish jarayonida SI vositalaridan foydalanish ta'lim samaradorligini oshirishda va o'quvchini mustaqil va faol o'rganishga yo'naltirishda muhim rol o'ynayapti. An'anaviy usullardan farqli o'laroq, SI asosidagi vositalar o'rganuvchilarga moslashtirilgan, real vaqtda tahlilga asoslangan ta'lim imkoniyatini taqdim etadi. Bu esa o'quv jarayonini yanada interaktiv, qulay va individualizatsiyalangan qiladi.

Asosiy qism. SI texnologiyalari xorijiy tillarni o'rganishda bir necha asosiy sohalarda qo'llanilmoqda:

1. O'rganish uchun ilovalar: Duolingo, Memrise, Rosetta Stone kabi dasturlar sun'iy intellekt yordamida foydalanuvchining bilim darajasiga mos keluvchi mashqlarni tanlaydi, xatolarni tahlil qiladi va yaxshilanish uchun tavsiyalar beradi.

2. Nutq va talaffuzni yaxshilash: SI asosidagi dasturlar (masalan, ELSA Speak) foydalanuvchining talaffuzini o'rganib, real vaqt davomida to'g'rilashlarni amalga oshiradi. Ushbu xususiyat, ayniqsa, mustaqil o'rganuvchilar uchun juda foydali hisoblanadi.

3. Tarjima va til muhitiga kirish: Google Translate, DeepL kabi tarjima platformalari sun'iy intellektga tayangan holda faoliyat yuritadi. Hozirgi kunda matnni ham, haqiqiy nutqni ham aniqlab, tez va aniq tarjima qilish imkoniyati mavjud. ChatGPT singari til modellari o'quvchilarga suhbatdosh vazifasini bajarish imkonini beradi — bu esa muloqot ko'nikmalarini oshirishda katta ahamiyatga ega.

4. Shaxsiy ta'lim: Sun'iy intellekt foydalanuvchilarning xatti-harakatlarini tahlil qiladi, ularning kuchli va zaif tomonlarini belgilaydi va buning natijasida har bir shaxs uchun mos o'quv rejasi ishlab chiqadi. Bu esa ta'lim jarayonini tezlashtirish va samaradorligini oshirishga imkon beradi.

5. O'qituvchilar uchun imkoniyatlar: SI yordamida o'qituvchilar test natijalarini avtomatik tarzda tahlil qilish, o'quvchilarning rivojlanish dinamikasini kuzatish va individual yondashuvni amalga oshirish imkoniyatiga ega.

Xulosa. Sun'iy intellekt texnologiyalari chet tillarni o'rganishda yanada muhimroq ahamiyat kasb etmoqda. U nafaqat talabalarga qulayliklar taqdim etadi, balki ta'lim sifatini yaxshilaydi, mustaqil o'qishni rag'batlantiradi va til muhitini sun'iy ravishda yaratish imkonini beradi. Kelajakda SI yanada taraqqiy qilib, chet tillarini o'rganish jarayonini butunlay raqamlashtirilgan va moslashuvchan tizimga aylantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abduqodirov, A. (2022). *Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt asoslari*. Toshkent: "Fan va texnologiya" nashriyoti.
2. Jo'rayev, N. (2021). "Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim tizimidagi o'rni". *O'zbekiston pedagogik axborot markazi jurnali*, 2(10), 45–50.
3. Karimova, M. (2020). *Chet tilini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar*. Toshkent: "Yangi asr avlodi" nashriyoti.
4. Qodirova, D. (2023). "O'zbekistonda chet tillarni o'qitishda sun'iy intellektidan foydalanish imkoniyatlari". *Filologiya va tillarni o'qitish jurnali*, 1(3), 78–83.
5. Tursunov, B. (2022). *Ta'limda innovatsion texnologiyalar: nazariya va amaliyot*. Qarshi: Nasaf nashriyoti.
6. Nurmatova, G. (2021). "Sun'iy intellekt va til o'rganishdagi zamonaviy yondashuvlar". *Yosh olimlar izlanishlari*, 4(7), 112–117.